

ระเบียบปฏิบัติ

เรื่อง การบริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

รหัส PHA - 001

	ชื่อ - สกุล/ ชื่อทีม	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	วัน/เดือน/ปี
ผู้จัดทำ	น.ส.สุธาสินี จักรเพชร	หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม และคุ้มครองผู้บริโภค		25 ต.ค. 2565
ผู้รับรอง	พญ.ชลธิชา รัตนธรร	ประธานคณะกรรมการ PTC		25 ต.ค. 2565
ผู้อนุมัติ	นายไชยวัฒน์ เพชรพรรณงาม	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล		28 ต.ค. 2565

เรื่อง การบริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

รหัสเอกสาร : PHA-001	แก้ไขครั้งที่ : 1	หน้าที่ : 2/5
หน่วยงาน : เภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค	วันที่ประกาศใช้ : 28 ต.ค. 2565	ฉบับที่ : 1

1. นโยบาย

เพื่อให้การจ่ายยาผู้ป่วยเป็นแนวทางเดียวกันและป้องกันความคลาดเคลื่อนทางยา

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ป่วยนอกที่มารับบริการได้รับยาที่ถูกต้องตามการวินิจฉัยโรค และสามารถใช้จ่ายได้อย่างถูกต้องรวมทั้งมีความปลอดภัยในการใช้ยา

3. ขอบเขต

การบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอกทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การจัดซื้อและการเก็บรักษา แพทย์มีการสั่งใช้ยา การรอรับยาของผู้ป่วย การจัดยา การจ่ายยา การติดตามอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาในกรณีผู้ป่วยโรคเรื้อรัง โดยเน้นการดำเนินการและขั้นตอนตั้งแต่รอรับยาจนจ่ายยาให้แก่ผู้ป่วย เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติกับผู้ป่วยทุกรายที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลบ่อพลอย

4. คำนิยามศัพท์

การบริการเภสัชกรรม (Pharmaceutical Service) หมายถึง ให้บริการด้านยาแก่ผู้ป่วย รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ ให้คำปรึกษาแนะนำ วางแผน แก้ปัญหา พัฒนาระบบ และกำหนดยุทธศาสตร์การให้บริการเภสัชกรรมได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานขององค์วิชาชีพและกระทรวงสาธารณสุข

5. ผู้รับผิดชอบ

บุคลากรทุกระดับในฝ่ายเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

6. ขั้นตอนการปฏิบัติ

การบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอกทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเก็บรักษา การสั่งใช้ การรอรับยา การจัดยา และการจ่ายยา รวมทั้งการติดตามอาการไม่พึงประสงค์ของยาในผู้ป่วยโรคเรื้อรังหรือการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้นั้นๆ ต้องมีการประสานงานทั้งแพทย์ และพยาบาล เพื่อให้เข้าใจในระบบการสั่งใช้ยาและรอรับยา รวมทั้งบุคลากรในฝ่ายเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภคต้องดำเนินการเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาที่ไว มีความถูกต้องและที่สำคัญมีความปลอดภัยในการใช้ยา โดยขั้นตอนการทำงานในการบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอกมีดังนี้

1. การรับยาเข้ามาใช้ในโรงพยาบาล

- รายการยาจะถูกจัดซื้อตามระบบการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรายการยาแต่ละรายการมีปริมาณการจัดซื้อแตกต่างกัน ขึ้นอยู่ปริมาณการใช้ยาในช่วงระยะเวลานั้นๆ

เรื่อง การบริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

รหัสเอกสาร :PHA-001	แก้ไขครั้งที่ : 1	หน้าที่ : 2/5
หน่วยงาน : เภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค	วันที่ประกาศใช้ : 28 ต.ค. 2565	ฉบับที่ : 1

■ รายการยาถูกจัดส่งมาถึง รพ.บ่อพลอย จะถูกรับโดยบุคคลในฝ่ายเภสัชกรรม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทั้งจำนวนที่สั่ง รายการยาที่สั่งรวมทั้งยี่ห้อยา เพื่อให้ตรงตามรายการจัดซื้อยา

2. การเก็บรักษายาและการกระจายยา

■ ในการจัดเก็บยาทุกจุดตั้งแต่คลังยา คลังยาย่อย ห้องยา ต้องมีการบันทึกจำนวนรับเข้า และเบิกออกรายการยาที่ต้องการนำมาใช้ในการบริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอกทุกครั้ง เพื่อให้ตรงตามจำนวนคงคลัง รวมทั้งการจัดวางยาให้หันชื่อยาออกมามีให้เห็นเสมอ แยกยาให้เป็นหมวดหมู่ของประเภทการใช้ และเรียงตามเรียงตามอักษรเพื่อง่ายต่อการเบิกใช้ รวมทั้งแยกยาที่มีชื่อคล้ายคลึง หรือชื่อพ้องมองคล้ายกันออกจากกัน

3. การสั่งใช้ยา

■ การสั่งใช้ยาผู้ป่วยนอก กรณีผู้ป่วยได้รับการตรวจจากห้องตรวจ

- โดยแพทย์เป็นผู้สั่งใช้ผ่านระบบ Hosxpของโรงพยาบาลบ่อพลอยหลังแพทย์สั่งใช้ยาในระบบเรียบร้อยแล้ว รายการยาที่แพทย์สั่งใช้จากห้องตรวจจะถูกเชื่อมต่อกับเครื่องพิมพ์สติกเกอร์ยาในห้องยาโดยอัตโนมัติ โดยสติกเกอร์ยาผู้ป่วยจะถูกเรียงคิวอัตโนมัติตามลำดับการตรวจเสร็จก่อนของแพทย์แต่ละท่าน เพื่อให้ตะกร้ายาถูกจัดก่อนและลดระยะเวลารอรับยาของผู้ป่วย

■ การสั่งใช้ยาผู้ป่วยนอก กรณีผู้ป่วยได้รับการตรวจหรือรักษาจากห้องฉุกเฉิน

- ในบางกรณีผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการรักษาทันทีในห้องฉุกเฉิน เช่น การทำแผล การฉีดยา หรือในรายที่ไม่ได้สติ โดยแพทย์ผู้สั่งใช้ยาจะเขียนรายการยาที่จำเป็นต้องใช้ในเวลานั้น ในใบตรวจผู้ป่วยนอกหรือใบนำทาง เพื่อให้ญาติผู้ป่วยมายืนที่หน้าห้องยา

4. การรอรับยา

■ เมื่อผู้ป่วยได้รับการตรวจเรียบร้อยแล้ว ต้องไปชำระค่าใช้จ่ายที่ห้องการเงินและเดินมานั่งรอรับยาบริเวณหน้าห้องยา โดยไม่ต้องยืนใบนำทางหรือเอกสารใดๆ โดยเภสัชจะเรียกให้มารับยาเมื่อถึงคิวรับยาตามตะกร้ายาที่ถูกจัดออกมา

■ ในกรณีผู้ป่วยหรือญาติ ที่มาจากห้องฉุกเฉินเพื่อมารับยาไปบริหารก่อน ให้ยื่นใบตรวจผู้ป่วยนอกหรือใบนำทางที่หน้าห้องยา โดยแนบมากับบอร์ดบริหารยาห้องฉุกเฉิน

เรื่อง การบริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

รหัสเอกสาร :PHA-001

แก้ไขครั้งที่ :

หน้าที่ : 4/5

หน่วยงาน : เภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

วันที่ประกาศใช้ : 28 ต.ค. 2565

ฉบับที่ : 1

5. การจัดยา

สต็อกเกอร์รายการยา ที่ถูกแพทย์สั่งใช้จะถูกพิมพ์ออกมา และถูกดึงตามรายการยา 1 ตะกร้า ต่อผู้ป่วย 1 คน ซึ่งถูกจัดเรียงคิวตามการตรวจจากห้องตรวจ เพื่อรอการหยิบไปจัด หลังจากที่ยาถูกจัดโดยเจ้าพนักงานเภสัชกรรมแล้ว เจ้าพนักงานฯต้องมีการตรวจสอบ ชื่อผู้ป่วยจำนวนรายการที่สั่งทั้งหมด รวมทั้งยาที่ถูกจัดลงในซองยาว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ หากถูกต้องและครบถ้วนดีแล้วให้ขีดถูกบริเวณมุมขวาบนสต็อกเกอร์ยา เพื่อเป็นการตรวจสอบครั้งที่ 1 แต่หากพบความผิดพลาดและความคลาดเคลื่อนจะทำการแก้ไขก่อน แล้วค่อยทำการตรวจสอบครั้งที่ 1 ต่อไป

■ ในส่วนใบตรวจผู้ป่วยนอกหรือใบนำทางจากห้องฉุกเฉิน จะถูกเจ้าพนักงานเภสัชกรรมคีย์เข้าระบบ Hos xp เพื่อดูรายการยาที่แพทย์ต้องการสั่งใช้ในเวลานั้นและถูกจัดใส่ซองพร้อมทั้งพิมพ์สต็อกเกอร์แนบ และส่งให้เภสัชกรตรวจสอบความถูกต้อง

6. การจ่ายยา

การจ่ายยาผู้ป่วยนอกโดยเภสัชกร จะถูกแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อยคือ

1. การตรวจสอบความถูกต้องของยาทั้งหมด (Double check)

○ เภสัชกรในจุดตรวจสอบครั้งที่ 1 จะนำตะกร้ายา แต่ละตะกร้ามาตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่งมอบให้กับเภสัชกรผู้จ่ายยา โดยจะตรวจสอบว่า ชื่อผู้ป่วยต้องตรงกันทุกรายการยา จำนวนมีครบตามที่แพทย์สั่งทั้งรายการยาและจำนวนยาที่สั่งใช้ วิธีบริหารยา(route)ได้จัดพิมพ์ถูกต้อง ยาในซองถูกต้องตรงตามสต็อกเกอร์ยา เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยา เมื่อมีความถูกต้องและครบถ้วนดีแล้วให้ขีดถูกบริเวณมุมขวาบนสต็อกเกอร์ยา เพื่อเป็นการตรวจสอบครั้งที่ 2 แต่หากพบความผิดพลาดและความคลาดเคลื่อนจะทำการแก้ไขอีกครั้งก่อน ส่งมอบให้เภสัชกรจ่ายออกไป

2. การส่งมอบยาแก่ผู้ป่วย

○ เภสัชกรผู้ส่งมอบยา จะกดยาหรือรับยาโดยตรวจสอบชื่อนามสกุลจากใบนำทางของผู้ป่วย ทั้งผู้ป่วยนอกที่ได้รับการตรวจจากห้องตรวจและได้รับการตรวจจากห้องฉุกเฉิน เมื่อผู้ป่วยมาถึงช่องรับยาจะทำการยืนยันตัวผู้ป่วย สอบถามประวัติแพ้ยา โรคประจำตัว และจ่ายยาผู้ป่วยที่ละรายการรวมทั้งทำการตรวจสอบความถูกต้องในเวลาเดียวกัน รวมทั้งให้คำแนะนำในการใช้ยา และแนะนำอาการข้างเคียงของยาหรือสอบถามเพื่อติดตามอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา ในกรณีผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ได้รับการรักษามานาน

เรื่อง การบริการเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

รหัสเอกสาร :PHA-001

แก้ไขครั้งที่ : 1

หน้าที่ : 5/5

หน่วยงาน : เภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

วันที่ประกาศใช้ : 28 ต.ค. 2565

ฉบับที่ : 1

7. การติดตามผิดพลาดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการจ่ายยา

- ในกรณีพบความผิดพลาดและคลาดเคลื่อนหลังส่งมอบยาไปแล้วจะทำการติดต่อไปยังเบอร์โทรศัพท์ผู้ป่วยหรือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตที่อยู่อาศัยของผู้ป่วย

7. ตัวชี้วัด

- ระยะเวลาการรับยาน้อยกว่า 20 นาที
- ความคลาดเคลื่อนทางยารวมน้อยกว่า 5 เหตุการณ์ต่อ 1,000 ใบสั่งยา

8. เอกสารอ้างอิง

—

9. ภาคผนวก

ภาคผนวก

ขั้นตอนการจัดยาและตรวจสอบความถูกต้องในการจ่ายยาผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลบ่อพลอย

สติกเกอร์ยาที่ถูกจัดพิมพ์อัตโนมัติจาก
คำสั่งแพทย์ในห้องตรวจ

เจ้าพนักงานเภสัชกรรมทำการจัดยา
โดยผู้ป่วย 1 ต่อ 1 ตะกร้า

เจ้าพนักงานเภสัชกรรมทำการตรวจสอบจำนวนยา
ชนิดยาให้ถูกต้องตรงตามสติกเกอร์หน้าซองยา

เภสัชกรทำการ Double check ซองยาให้ถูกต้อง
ตรงตามสติกเกอร์ยา ทั้งจำนวน ชนิดยาและรายการ
ยาว่ามีความครบถ้วนถูกต้อง